

نظرات استدلالی شورای نگهبان

عنوان

لایحه موافقتنامه اجتناب از اخذ مالیات مضاعف و جلوگیری از فرار مالیاتی در مورد مالیات‌های بردرآمد و سرمایه و تشریفات (پروتکل) الحاقی مربوط بین جمهوری اسلامی ایران و جمهوری اسلونی

شماره مسلسل: ۱۳۹۳۰۰۴۴

تاریخ: ۱۳۹۳/۴/۱۰

پژوهشکده شورای نگهبان

شناسنامه

عنوان:

نظرات استدلالی شورای نگهبان

لایحه موافقتنامه اجتناب از اخذ مالیات مضاعف و جلوگیری از فرار مالیاتی در مورد مالیات‌های بردرآمد و سرمایه و تشریفات (پروتکل) الحاقی مربوط بین جمهوری اسلامی ایران و جمهوری اسلوانی

تدوین، تنقیح و استخراج:

سلمان عمرانی

بازبینی و نظارت علمی:

محمدهادی توکل‌پور

گروه تدوین نظرات و مبانی آراء شورای نگهبان

شماره مسلسل: ۱۳۹۳۰۰۴۴

تاریخ انتشار: ۱۳۹۳/۴/۱۰

پژوهشکده شورای نگهبان

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

لایحه موافقتنامه اجتناب از اخذ مالیات مضاعف و جلوگیری از فرار مالیاتی در مورد مالیات‌های بردرآمد و سرمایه و تشریفات (پروتکل) الحاقی مربوط بین جمهوری اسلامی ایران و جمهوری اسلوونی

فهرست مطالب

مقدمه	۲
لایحه موافقتنامه اجتناب از اخذ مالیات مضاعف و جلوگیری از فرار مالیاتی در مورد مالیات‌های بردرآمد و سرمایه و تشریفات (پروتکل) الحاقی مربوط بین جمهوری اسلامی ایران و جمهوری اسلوونی.....	۳
نظر (نهایی) شورای نگهبان.....	۵

مقدمه

بر اساس اصل (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، کلیه مصوبات مجلس شورای اسلامی به وسیله شورای نگهبان از نظر انطباق با موازین اسلام و قانون اساسی مورد بررسی قرار می‌گیرد و در صورت مغایرت برای تجدیدنظر به مجلس بازگردانده می‌شود. همچنین به موجب اصل (۸۵) قانون اساسی مجلس شورای اسلامی می‌تواند تصویب اساسنامه‌های دولتی را به دولت واگذار کند که در این صورت اساسنامه‌های مصوب دولت می‌بایست به لحاظ انطباق با شرع و قانون اساسی به تأیید شورای نگهبان برسند. علاوه بر این به موجب اصل (۴) قانون اساسی، کلیه قوانین و مقررات مدنی، جزایی، مالی، اقتصادی، اداری، فرهنگی، نظامی، سیاسی و غیر اینها باید بر اساس موازین اسلامی باشد. این اصل بر اطلاق یا عموم همه اصول قانون اساسی و قوانین و مقررات دیگر حاکم است و تشخیص این امر بر عهده فقهای شورای نگهبان است. تفسیر قانون اساسی نیز به موجب اصل (۹۸) قانون اساسی بر عهده شورای نگهبان قرار گرفته است.

در راستای اجرای این اصول، کلیه مصوبات مجلس، اساسنامه‌های دولتی و استفساریه‌ها در جلسات شورای نگهبان مورد بررسی فقهی و حقوقی قرار گرفته و نظر نهایی شورا ابلاغ می‌گردد. با عنایت به تأکیدات رهبر معظم انقلاب اسلامی مبنی بر ضرورت اعلام مبانی و استدلالات شورای نگهبان، گروه تدوین پژوهشکده شورای نگهبان، با همکاری اداره تدوین دفتر امور حقوقی شورای نگهبان، اقدام به استخراج استدلالات و مبانی نظری آراء این شورا نموده است. کارشناسان این پژوهشکده، با مطالعه دقیق متن مذاکرات شورای نگهبان - که از سوی معاونت اجرایی ضبط و پیاده‌سازی می‌شود - استدلالات و ظرایف مورد نظر اعضا را استخراج نموده، و با حفظ اصالت، آنها را در قالب یک متن علمی به جامعه حقوقی کشور ارائه می‌نمایند. یقیناً انتشار مبانی اظهارنظرهای شورای نگهبان، موجب آشنایی هرچه بیشتر جامعه علمی و نهادهای تقنینی و اجرایی کشور با فعالیت‌های این شورای حساس و تأثیرگذار شده و همچنین می‌تواند به عنوان متون درسی و پژوهشی در محافل دانشگاهی و حوزوی مورد استفاده قرار گیرد.

لایحه موافقتنامه اجتناب از اخذ مالیات مضاعف و جلوگیری از فرار مالیاتی در مورد مالیات‌های بردرآمد و سرمایه و تشریفات (پروتکل) الحاقی مربوط بین جمهوری اسلامی ایران و جمهوری اسلوونی

تاریخ مصوبه مجلس شورای اسلامی: ۱۳۹۱/۲/۳۱

تاریخ بررسی در شورای نگهبان: ۱۳۹۱/۳/۱۰

ماده واحده- موافقتنامه اجتناب از اخذ مالیات مضاعف و جلوگیری از فرار مالیاتی در مورد مالیات‌های بر درآمد و سرمایه و تشریفات (پروتکل) الحاقی مربوط بین جمهوری اسلامی ایران و جمهوری اسلوونی به شرح پیوست تصویب و اجازه مبادله اسناد آن داده می‌شود.

تبصره ۱- هزینه‌های مالی موضوع بند (۴) ماده (۱۱) موافقتنامه، مجوز کسب درآمد غیرقانونی از جمله ربا محسوب نمی‌شود.
تبصره ۲- اجرای ماده (۲۵) این موافقتنامه منوط به رعایت اصل یکصد و سی و نهم (۱۳۹) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران است.

بسم الله الرحمن الرحيم

موافقتنامه اجتناب از اخذ مالیات مضاعف و جلوگیری از فرار مالیاتی در مورد مالیات‌های بر درآمد و سرمایه و تشریفات (پروتکل) الحاقی مربوط بین جمهوری اسلامی ایران و جمهوری اسلوونی
جمهوری اسلامی ایران و جمهوری اسلوونی، با تمایل به انعقاد موافقتنامه‌ای به منظور اجتناب از اخذ مالیات مضاعف و جلوگیری از فرار مالیاتی در مورد مالیات‌های بر درآمد و سرمایه، به شرح زیر توافق نمودند:

...

ماده ۲۶- تبادل اطلاعات

۱- مقامات صلاحیت‌دار دو دولت متعاقد، اطلاعات ضروری برای اجرای مقررات این موافقتنامه یا برای اجرای قوانین داخلی

غیرمغایر با این موافقتنامه را که مربوط به مالیات‌های از هر نوع و ماهیت که توسط دولتهای متعاقد، تقسیمات فرعی سیاسی یا مقامات محلی آنها وضع شده است را مبادله خواهند کرد....

الف- دیدگاه مغایرت

- اطلاق همکاری با دولت غیراسلامی اسلوونی در گرفتن مالیات اجباری از افراد، دارای اشکال شرعی است. این اطلاق شامل همکاری با دولت غیراسلامی برای گرفتن مالیات اجباری از فرد مسلمان می‌شود که شرعاً صحیح نیست؛ زیرا اولاً غیرمسلمان بر مسلمان فاقد ولایت است و لازمه اخذ مالیات، داشتن حق ولایت است؛ ثانیاً مالیاتی که دولت غیراسلامی اخذ می‌کند، یقیناً صرف منافع آن دولت و یا رفتارهای ظالمانه خواهد شد. در نتیجه کمک به اخذ مالیات توسط یک دولت غیراسلامی، مصداق اعانه بر اثم و عدوان و روایت شریفه «مَنْ مَدَّ لَهُمْ مَدَّةَ قَلَمٍ»^۱ خواهد بود.

- اطلاق الزام به تبادل اطلاعات با دولت اجنبی و غیرمسلمان برای جلوگیری از فرار مالیاتی، می‌تواند دارای ایراد شرعی باشد؛ چه اینکه ممکن است فردی که دولت غیراسلامی به دنبال آن است، فرد مسلمان و صالحی باشد که در این صورت دولت موظف است اطلاعات علیه وی را به دولت اجنبی بدهد.

ب- دیدگاه عدم مغایرت

- حکومت اسلامی بر اساس مقتضیات زندگی امروزی، ناچار به ارتباط با سایر کشورها و عقد پیمان‌هایی با آنهاست. بر این اساس، از آنجا که دولت جمهوری اسلامی ایران تشخیص داده است که این موافقتنامه بر اساس مصالح و در مجموع به نفع کشور است و دولت نیز تحت نظر ولی امر اقدام به این ارتباطات کرده است، تصویب موافقتنامه دوجانبه و متقابل مزبور ایرادی ندارد.

- پرداخت مالیات به دولت غیراسلامی، لزوماً به معنی کمک به ظالم نیست؛ چه

۱. قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (ص) «إِذَا كَانَ يَوْمُ الْقِيَامَةِ نَادَى مُنَادٍ: أَيْنَ الظَّالِمَةُ وَ أَعْوَانُهُمْ وَ مَنْ لَاطَ [لَاقَ] لَهُمْ دَوَاهُ وَ رَبَطَ كَيْسًا أَوْ مَدَّ لَهُمْ مِرَّةً [مِدَّةً] قَلَمٍ؟ فَاحْشُرُوهُمْ مَعَهُمْ.»؛ پیامبر اکرم(ص) فرمودند: «چون روز قیامت فرا رسد، سروشی ندا در می‌دهد که: کجایند ستمگران و دستیاران آنان و کسانی که دواتی را برای آنها آماده کردند یا کیسه‌ای را برای آنان بستند یا قلمی برای آنها اصلاح کردند؟! پس همه آنان را با بیدادگران در یک جایگاه برانگیزید (چرا که اینان در جرائم آنان شریکند)»؛ وسائل الشیعه، ج ۲۲، ص ۵۴۶.

اینکه به عنوان مثال امام صادق^(ع) نیز در دوران بنی عباس زندگی می‌کردند و مقررات عمومی کشور را مراعات می‌نمودند. وقتی در کشوری حکومت اسلامی وجود نداشته باشد، چاره‌ای جز رعایت مقررات نظام مستقر و پرداخت مالیات به آن نیست. همچنین گرفتن مالیات برای اداره امور کشور است و پرداخت آن، اعانه به ظلم محسوب نمی‌شود. بر این اساس، الزام به پرداخت مالیات در این موافقتنامه مغایر با موازین شرع نیست.

ج- دیدگاه ابهام

- نظری ابراز نشد.

د- تصمیم شورا

- ماده (۲۶) موافقتنامه، مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

نظر (نهایی) شورای نگهبان^۱

مصوبه مزبور مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

۱. مندرج در نامه شماره ۹۱/۳۰/۴۶۸۸۶ مورخ ۱۳۹۱/۳/۱۰ شورای نگهبان، خطاب به رئیس مجلس شورای اسلامی.

امام خمینی (ره):

و از شورای محترم نگهبان می‌خواهم و توصیه می‌کنم، چه در نسل حاضر و چه در نسل های آینده که با کمال دقت و قدرت و طایف اسلامی و ملی خود را ایا و تحت تاثیر بیچ قدرتی واقع نشوند و از قوانین مخالف با شرع مطهر و قانون اساسی بدون بیچ ملاحظه ای جلوگیری نمایند.

(صحیفه امام، ج ۲۱، ص ۴۲۲)

بزرگسگده شورای نگهبان

آدرس: تهران، خیابان شهید سپهبد
قرنی، کوچه خسرو، پلاک ۱۲
صندوق پستی: ۱۴۶۳ - ۱۳۱۴۵
تلفکس: ۰۴۵ - ۸۸۳۲۵ - ۲۱
info@shora-rc.ir
www.shora-rc.ir